

[Fanger.]

landet; ellers ville vi have haft et helt andet renteniveau, og så ville bankerne have udlånt til en langt lavere rente.

(Kort bemærkning).

Rimstad: Til den højtærede handelsminister og til det ærede medlem hr. Hans Rasmussen vil jeg sige, at man med hensyn til eksportkredit ikke behøver at skelne mellem store og små virksomheder, idet eksportkreditter kommer både de store og de små virksomheder til gode. Jeg kan godt finde ud af tendensen i denne skelnen, men vil gerne understrege igen, at risikoen ved eksportkreditter er af en så særlig art, at der kan være rimelighed i, at man fordeler denne risiko.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Hans Rasmussen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om garantier eller lån til bygning af mindre fragtskibe.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 93, fremsættelsen i tidenden sp. 49).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Henning Rasmussen: Jeg skal naturligvis ikke efter diskussionen om den foregående sag på dagsordenen sige noget som helst om det mere principielle med hensyn til det lovforslag, der nu er til behandling. Jeg vil kun sige, at der er mange, der har grund til at være tilfredse med det lovforslag, der nu ligger på tingets bord. Det vil vække tilfredshed ikke blot hos dem, der skal betjenes af disse småskibe, og som

lovforslaget direkte gavner, og hos dem, der ejer eller arbejder på de pågældende skibe, men også hos dem, der er beskæftiget på de mindre skibsværfter i landet.

Konkurrenceforholdene på småskibsmarkedet er vanskelige i dag. Det er vanskeligt især for de ganske små skibe at klare sig i konkurrencen. De nyere, lidt større skibe på 300-500 brutto registertons klarer sig ganske godt på fragtmarkedet. Vi har i øjeblikket et frit fragtmarked, også for småskibsfarten, i Skandinavien og England. Igennem den såkaldte UNISCAN-aftale om småskibsfarten er der åbnet muligheder for, at fremmede landes skibe kan arbejde også i ren indenrigsfart. Men der er en beskyttelse imod konkurrence fra andre lande end dem, der har tegnet sig som medlemmer af UNISCAN-aftalen. I fællesmarkedet agter man inden 1967 at gennemføre fri konkurrence, et frit fragtmarked. Nu kan man naturligvis altid tvivle lidt på, hvor frit det i virkeligheden bliver, men der er ingen tvivl om, at hvis Danmark melder sig ind i fællesmarkedet, vil også den danske småskibsfart komme ud i endnu større konkurrence end i dag, en konkurrence, der vil mærkes både her i landet og i udlandet, men selvfølgelig også en konkurrence, der åbner muligheder for, at den danske småskibsfart kan komme ind på markeder, hvor den i dag har svært ved at eller slet ikke kan komme ind.

Der er vi for mange små, gamle skibe blandt småskibene her i landet. Ca. fire femtedele af skibene under 150 brutto registertons er mere end 30 år gamle, og af resten af småskibene — dem mellem 150 og 500 brutto registertons — er næsten en tredjedel over 30 år gamle. Hvis småskibsfarten i Danmark skal klare sig i den konkurrence, den er inde i, og som efter al sandsynlighed bliver skærpet i løbet af nogle ganske få år, må vi i løbet af disse få år erstatte de nuværende ældre og mindre skibe med nye og større, specialbyggede skibe med effektivt grej og med bedre forhold for mand-skabet.

Derfor forstår jeg godt, at den højtærede handelsminister foreslår garantibeløbet forhøjet fra 2 mill. kr. til ikke mindre end 10 mill. kr. om året. Man kan naturligvis altid diskutere, om de 10 mill. kr. er lige netop det, der skal til, men jeg tror nu, at størrel-

[Henning Rasmussen.]

sesordenen er rigtig, hvilket bl. a. også fremgår af det forhold, at det beløb på 2 mill. kr., der har været stillet til rådighed i indeværende år, allerede er opbrugt. Endelig kan man også sige, at skulle garanti-beløbet på de 10 mill. kr. vise sig at være for stort, er der ingen skade sket ved det. Skibslåneudvalget har hidtil været et forsigtigt udvalg, og det vil det sikkert også fortsat være. Endelig skal man ikke se bort fra, at det dog stadig væk er sådan, at rederen bærer det meste af risikoen, og hans lyst til at gå ind i risikable investeringer, der også kan indebære tab for staten, er sikkert meget begrænset.

Jeg går ud fra, at loven, som det står i bemærkningerne til den, i hovedsagen vil blive administreret som den nuværende lov, d. v. s. at man kan få statsgaranti for lån på op imod 80 pct. af skibets værdi. Man skal altså selv kun møde med 20 pct. Jeg går videre ud fra, at ordningen vil blive administreret som hidtil med en afdragstid på omkring 20 år.

Under det udvalgsarbejde, der sikkert kommer om lovforslaget, vil vi sikre os, at man ved den påtænkte form for samarbejde med det nyoprettede Danmarks Skibskreditfond ikke stiller småskibene ringere end ved den ordning, vi har i dag. Vi vil sikre os, at man efter den nye lov stadig går tilstrækkeligt højt op med garanti for lånene, at kurstabene bliver så små som overhovedet muligt, og at der sikres en tilstrækkelig lang afdragsperiode.

Med disse få bemærkninger skal jeg tilsige mit partis allermest positive indstilling over for lovforslaget, og vi vil gerne — under hensyn til at de midler, der står til rådighed efter den nugældende lov, er opbrugt — medvirke til en meget hurtig behandling af sagen.

Foged: Jeg kan sige, at vor principielle stilling til dette lovforslag er den samme som til lovforslaget vedrørende lån og garantier til erhvervsvirksomheder. I den højtærede handelsministers fremsættelsestale står der da også, at hovedvægten vil blive lagt på statsgaranti, og det er vi enige med den højtærede minister i. Vi håber, at vi i det udvalg, hvortil lovforslaget henvises til behandling, også kan få oplys-

ninger om, hvordan loven indtil nu har fungeret på dette område.

Til bistand ved behandlingen af ansøgninger agter den højtærede handelsminister at nedsætte et udvalg. For mig står det, som om vi efterhånden har udvalg nok vedrørende de forskellige — lad mig bruge udtrykket små love, uden at det derfor skal virke deklasserende. I lovforslagets § 4 ser vi, at udvalget skal bestå af et medlem fra handelsministeriet, et medlem fra finansministeriet og et medlem fra arbejdsministeriet. Vi får altså et nyt nævn. Jeg vil gerne spørge den højtærede handelsminister, om man ikke kunne lægge det ind under Danmarks Skibskreditfonds administration. Jeg må blødt indrømme, at jeg ikke nøjagtigt kender administrationen af Danmarks Skibskreditfond; men jeg finder, at når lån til fiskerfartøjer og til fiskerflåden i al almindelighed kan administreres på den måde, må der vel også være mulighed for, at mindre fragtskibe kan administreres ad den vej; så kunne man gøre det uden at skulle ansætte yderligere mandskab, og jeg vil også mene uden forsinkende virkning — uden derfor at ville sige, at de personer, der nu skal administrere i udvalget, vil få forsinkende indflydelse. Jeg mener, at vi skal undgå at nedsætte alt for mange specialudvalg til administrationen af sådanne små, enkelte love, der uden skade kan administreres under ét.

Endelig vil jeg gerne spørge den højtærede handelsminister, hvordan arbejdsforholdene i øjeblikket er på de forskellige skibsværfter, der bygger disse mindre fragtskibe.

Jeg lægger mærke til, at der i bemærkningerne til lovforslaget er anført, at ordningen vil være af væsentlig betydning for opretholdelsen af beskæftigelsen på de værfter, der har bygning af moderne mindre skibe til speciale. Kan den højtærede minister oplyse os om, hvorvidt der er mangel på bestillinger af sådanne skibe. I så fald kan vi da drøfte, om det foreliggende forslag vil få nogen indflydelse herpå.

Vi vil altså som for det foregående lovforslags vedkommende tiltræde garantierne, men er betænkelige ved lån.

Fanger: Idet jeg henviser til mine udtalelser under behandlingen af det fore-

[Fanger.]

gående lovforslag, skal jeg erklære, at det konservative folkeparti også er imod disse udlån — både imod udlån og mod garantier.

Kirkegaard: Ud fra den tankegang, som jeg gav udtryk for under forrige punkt på dagsordenen, vil jeg gerne anbefale det foreliggende lovforslag.

Vivike: Som det tidligere er sagt, har især de mindre skibe svært ved at klare sig i konkurrencen. Skal de kunne det, er der mange, der trænger til forbedringer, til stærkere maskiner o. s. v. Endelig er der også brug for bygning af nye småskibe, og såvel forbedringer som nybygninger er blevet betydelig dyrere i de senere år, så de 2 mill. kr., der hidtil har været til rådighed, slår ikke til, og derfor hilser vi med tilfredshed, at der nu fremsættes lovforslag om at forhøje dette beløb til 10 mill. kr.

Af mange grunde er vi interesseret i, at vor småskibsflåde er konkurrencedygtig, at den opretholdes og ikke formindskes, bl. a. fordi det er i de små skibe, de unge mennesker får den bedste sømandsuddannelse.

Jeg har den opfattelse, at garantier er godt, men lån er bedre, og vi ser gerne, at man fortrinsvis benytter direkte statslån i stedet for garantier.

Med disse bemærkninger kan jeg på mit partis vegne tilsige velvillig behandling af lovforslaget.

Rimstad: For dette lovforslag gælder principielt det samme som for det lovforslag, vi lige har debatteret: at vi ikke kan gå med til nogen form for statsudlån og statsgarantier, og vi agter at stemme imod.

Handelsministeren (Baunsgaard): Jeg takker de ordførere, som har givet udtryk for tilslutning til lovforslaget, og heri kan jeg vel næsten indbefatte det ærede medlem hr. Foged, idet dette lovforslag i alt væsentligt bygger på statsgarantier.

Det ærede medlem hr. Foged rejste det spørgsmål, om administrationen kunne henlægges til Skibskreditfonden. Jeg tør ikke på forhånd sige, at det er muligt, men jeg synes, at det er en af de ting, vi bør drøfte i udvalget.

Hvad angår problemerne om arbejdet på småskibsværfterne, ligger det sådan, at de danske skibsværfter, som har specialiseret sig i bygning af disse små fragtskibe, i nogen grad lever fra hånden og i munden med hensyn til ordretilgang, og der er her en ikke ubetydelig konkurrence fra udenlandske værfter, som lokker med langvarige kreditter. Det kan være vanskeligt for de ikke så kapitalstærke danske skibsværfter at tage konkurrencen op under disse vilkår, og der er derfor efter min bedømmelse en god motivering for det, der her er henvist til i fremsættelsestalen.

Jeg takker og håber, at der bliver tale om en hurtig udvalgsbehandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Henning Rasmussen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til det udvalg, som tinget har besluttet at nedsætte angående forslag til lov om ændringer i lov om lån og garantier til visse erhvervsvirksomheder.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om sparekasser.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 97, fremsættelsen i tidenden sp. 50).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Andreas Hansen: De foreslåede ændringer i loven om sparekasser er delvis affødt af, at der er visse bestræbelser i gang med hensyn til en sammenslutning af sparekasserne, og det er derfor den højtærede handelsministers ønske at få mulighed for at dispensere fra bestemmelsen om 3 direktører, hvis der ved en sådan sammenslutning skulle vise sig at være flere direktører end de lovbefalede 3. Afgår nogle af disse på normal vis, går man selvfølgelig tilbage til